

ÚTMUTATÓ Összeférhetetlenségi és érdekeltségi nyilatkozattételi kötelezettség teljesítéséhez

Jelen útmutató célja, hogy a Helyi Akciócsoport (a továbbiakban: HACS) működése során felmerülő összeférhetetlenségi helyzetek kezeléséhez, valamint összeférhetetlenségi és érdekeltségi nyilatkozattételi kötelezettségek teljesítéséhez támogatást nyújtson.

A KAP-RD57-24 kódszámú, LEADER Helyi Akciócsoportok támogatása című felhívás (a továbbiakban: Felhívás) 3.3. III. 16. pontjának megfelelően a HACS a Helyi Bíráló Bizottságban (a továbbiakban: HBB) és a munkaszervezetben és a HACS elnökség vonatkozásában is egyaránt biztosítja az előkészítésben és a döntésben az összeférhetetlenségi szabályok betartását.

I. Jogi szabályozás:

- Közös Agrárpolitika és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások végrehajtásának szervezetéről és intézményeiről szóló 601/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet 5. §-ában [a továbbiakban: 601/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet]
- a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről szóló 2022. évi LXV. törvény,
- az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról (átdolgozás) szóló, 2024. szeptember 23-i (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendelet 61. cikkében,
- az Iránymutatás az összeférhetetlenségek költségvetési rendelet szerinti elkerüléséről és kezeléséről szóló bizottsági közleményben (2021/C 121/01).

II. Összeférhetetlenségi okok:

A támogatásra vonatkozó **döntés előkészítésében és meghozatalában nem vehet részt az a személy vagy szervezet aki:**

1. az adott felhívásra támogatási kérelmet nyújtott be,
2. a támogatási kérelem elkészítésében részt vett,
3. a művelet megvalósítója, ha a támogatási kérelméről még nem született döntés, illetve a döntés még nem vált véglegessé,
4. a támogatási kérelmet benyújtó szervezettel munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll;
5. a támogatási kérelmet benyújtó szervezet vezető tisztségviselője, vagy felügyelő bizottságának tagja;
6. a támogatási kérelmet benyújtó szervezetben
 - a) tag, vagy
 - b) a közvetlen vagy közvetett tulajdoni részesedéssel rendelkező szervezetnek vezető tisztségviselője, vagy felügyelő bizottságának tagja vagy
 - c) közvetlen vagy közvetett tulajdoni részesedéssel rendelkező személy, vagy
 - d) partnervállalkozása, vagy kapcsolt vállalkozása

7. az értékelésre, a minőség-ellenőrzésre vagy a bírálatra benyújtott dokumentumok előkészítésében vagy kidolgozásában – az (EU) 2021/1060 rendelet 33. cikk (3) b) pontjában meghatározott HACSo munkaszervezeteinek alkalmazottjai kivételével – bármilyen formában részt vett;
8. a 4)-7) pont szerinti személynek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 8:1. § (1) bekezdés 1. pontja szerinti közeli hozzátartozója;
9. a szervezetnek a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény 3. § 38. pontja szerinti tényleges tulajdonosa;
10. tekintetében a KAP törvény 10. § (1) bekezdés 21. pontjában meghatározott támogatóhoz (a továbbiakban: támogató) érkezett bejelentés alapján vagy hivatalból a támogató megállapítja, hogy pártatlan és objektív közreműködése nem biztosítható, továbbá
11. az (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendelet 61. cikk (3) bekezdése alapján az is összeférhetetlenséget eredményez, ha családi vagy érzelmi ok, politikai szimpátiával vagy nemzeti hovatartozással kapcsolatos ok, gazdasági érdek vagy bármely más közvetlen vagy közvetett személyes érdek a HACSo munkatársára nézve teljesül vagy annak kockázata vagy látszata objektíven fennáll, és emiatt feladatainak pártatlan és tárgyilagos ellátása sérül.

III. Nyilatkozatok fajtái és nyilatkozattételi kötelezettség esetei:

A HBB, a HACSo munkaszervezetének, valamint elnökségének tagja (a továbbiakban együttesen nyilatkozattételre köteles személy) a 601/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet 5. § (3a) pontja értelmében az alábbi nyilatkozatokat köteles megtenni:

- a) **a jogviszony létesítésével egyidejűleg vagy e tevékenysége megkezdését megelőzően általános összeférhetetlenségi nyilatkozat¹ és** – az iránymutatás az összeférhetetlenségek költségvetési rendelet szerinti elkerüléséről és kezeléséről szóló bizottsági közlemény (2021/C 121/01) 6.3. pontja szerinti adatokat is tartalmazó – **érdekeltségi nyilatkozat², majd**
- b) **az érdemi eljárási cselekménye megkezdését megelőzően az egyedileg vizsgált kérelemre vonatkozóan összeférhetlenségi nyilatkozatot** (a továbbiakban: **eseti összeférhetlenségi nyilatkozat³**).

¹ Az általános összeférhetlenségi nyilatkozat nem egy konkrét ügy vonatkozásában kerül kitöltésre, a vonatkozó jogszabályokban részletezett összeférhetlenségi helyzetek, körülmények megismerésére, tudomásul vételére és annak vállalására szolgál, hogy a munkatárs az összeférhetlenségi helyzet elkerülése vagy az összeférhetlenség észlelése esetén annak megszüntetése érdekében megteszi a szükséges lépéseket.

² Az érdekeltiségi nyilatkozat tekintetében a kitöltőnek nyilatkoznia kell:

- az érdekeltiségeiről (5 évre visszamenőleg): gazdasági társaságban (ideértve az állami tulajdoni részesedéssel működő gazdálkodó szervezetet is) fennálló tisztség vagy érdekeltiség (ideértve a vagyonrendelőként bízalmi vagyonkezelésbe adott érdekeltiséget, illetve a részesedés vagyonkezelőjeként, kedvezményezettjeként megszerzett hasznát),
- az elmúlt 5 évben betöltött pozíciókról (beleértve az elsődleges munkahelyet, valamint azon túl a másodállást, az önkéntes tevékenységeket és a tiszteletbeli pozíciókat, valamint a gazdasági társaságban, gazdálkodó szervezetben, társadalmi vagy civil szervezetben, köztestületben, alapítvány kuratóriumában betöltött jelenlegi és múltbeli tisztségviselői pozícióit is),
- fennállnak-e egyéb olyan körülmények (beleértve az érdekeltiségeket is), amelyekről úgy véli vagy mások úgy vélhetik, hogy az (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendelet 61. cikk (3) bekezdése szerinti összeférhetlenséget eredményezhetnek a közeljövőben,

tudomásul veszi, hogy a megtett nyilatkozatot az érdekeltiségi helyzetében bekövetkező változás esetén haladéktalanul aktualizálni kell, valamint, ha érdekeltiségi bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, annak hátrányos jogkövetkezményei terhelik, vállalja, hogy haladéktalanul bejelenti bármely összeférhetlenség lehetőségét olyan körülmény előállta esetén, amely ilyen következtetésre vezethet.

³ Érdemi eljárási cselekménynek minősül: a támogatási kérelmek vizsgálata, a HBB döntési javaslat előkészítése, meghozatala, valamint a kérelem elutasítása.

A nyilatkozattételre köteles személy az általános összeférhetetlenségi és az érdekeltiségi nyilatkozatot papír alapon, a Nemzeti Irányító Hatóság (a továbbiakban: IH) által kiadott formanyomtatványokon köteles megtenni, melyet az IH elektronikus úton tesz elérhetővé a nyilatkozattételre kötelezettek számára.

IV. Nyilatkozattétel időpontja, módja:

- a) **általános összeférhetetlenségi, valamint az érdekeltiségi nyilatkozatot** a részvételi jogot biztosító jogviszony (ideértve a foglalkoztatásra irányuló jogviszony, HBB tagok megválasztása stb.) létesítésével egyidejűleg vagy az alapul szolgáló tevékenység megkezdését megelőzően papír alapon kell kitölteni,
- b) **eseti összeférhetlenségi nyilatkozatot** az érdemi eljárási cselekmény megkezdését megelőzően köteles tenni a nyilatkozattételre köteles személy, a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Kincstár) által működtetett Integrált Igazgatási és Ellenőrzési Rendszerben (a továbbiakban: IIER).
- c) a **Helyi Bíráló Bizottság** (a továbbiakban: HBB) tagjai papír alapon kötelesek **eseti összeférhetlenségi nyilatkozatot** tenni valamennyi érdemi eljárási cselekmény megkezdését megelőzően.

V. A nyilatkozatok kezelése:

A nyilatkozattételre köteles személy által (papír alapon) kitöltött és aláírt általános összeférhetlenségi és érdekeltiségi nyilatkozatot külön-külön összeférhetlenségi nyilatkozat feliratú, valamint érdekeltiségi nyilatkozat feliratú zárt borítékban a HACS munkaszervezete köteles postai úton megküldeni az IH részére az alábbi címre: *Agrárminisztérium, Közös Agrárpolitika Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság, 6000 Kecskemét, Ipoly u. 1/A.*

Amennyiben a támogatási kérelmek ügyintézése során a nyilatkozattételre köteles személy egy adott kérelem kapcsán érdemi eljárási cselekményt végez az IIER-ben, az érdemi eljárási cselekmény megkezdését megelőzően az erre biztosított elektronikus felületen az adott eljárási cselekményre vonatkozóan összeférhetlenségi nyilatkozatot köteles tenni.

A Felhívás 3.3 III. 19. pontja értelmében, a HBB javaslata alapján a HACS döntést hoz a helyi felhívásban meghatározott határidőn belül a helyi támogatási kérelem elutasításáról, vagy az IH-nak való megküldés céljából a helyi támogatási kérelem támogatására irányuló javaslatát köteles rögzíteni az IIER-ben, a HBB ülésének megtartását követő harminc napon belül, melyhez köteles csatolni az aktuális ülésről készült jegyzőkönyvet és **a HBB tagjai által (papír alapon) kitöltött és aláírt majd beszekennelt eseti összeférhetlenségi nyilatkozatokat.**

A HACS köteles a fenti nyilatkozatokat öt évig megőrizni és az abban szereplő adatokat az Európai Unió és Magyarország pénzügyi érdekeinek védelme, valamint az összeférhetlenségi helyzetek megelőzése, feltárása és megszüntetése érdekében a nyilatkozattétel időpontjától számított öt évig kezelni.

VI. Eljárás összeférhetetlenségi gyanú észlelése esetén:

Amennyiben a **nyilatkozattételre köteles személlyel összefüggésben fennáll összeférhetetlenség vagy kizárás kockázata**, azt haladéktalanul írásban be kell jelentenie a HACS elnökének és az ügyben történő közreműködést fel kell függesztenie.

Amennyiben a HACS elnöke megerősíti, hogy összeférhetetlenség vagy kizáró ok áll fenn, a nyilatkozattételre köteles személy az ügyben a továbbiakban nem járhat el és a HACS elnöke másik ügyintézőt jelöl ki.

Amennyiben a **nyilatkozattételre köteles személy magával szemben észleli összeférhetetlenség vagy kizáró ok fennállását**, köteles megtenni IIR-ben az eseti összeférhetetlenségi nyilatkozatot és írásban haladéktalanul bejelenteni a HACS elnökének és azon ügyben, amellyel kapcsolatban az összeférhetetlenség vagy kizáró ok felmerült, a továbbiakban nem járhat el.

Amennyiben összeférhetetlenség vagy kizáró ok fennállása miatt nem marad a HACS-nál ügyintézésre alkalmas személy, abban az esetben a IX. fejezet rendelkezései alkalmazandók.

VII. Eljárás érdekeltégi helyzetben bekövetkező változás esetén:

A nyilatkozattételre köteles személy **az érdekeltégi helyzetében bekövetkező bármilyen változás esetén** haladéktalanul köteles az érdekeltégi nyilatkozatát és amennyiben azzal összefüggésben szükséges, általános összeférhetetlenségi nyilatkozatát aktualizálni és megküldeni a HACS elnöke részére.

VIII. Bejelentési kötelezettség elmulasztása:

A **nyilatkozattételre köteles személy köteles haladéktalanul bejelenteni** bármely összeférhetetlenség vagy kizáró ok kockázatát, olyan körülmény előállta esetén, amely ilyen következtetésre vezethet.

Ha az összeférhetetlenséget nem jelenti be az arra kötelezett, bárki jogosult az összeférhetetlenség megállapítását az IH-nál kezdeményezni.

Amennyiben a nyilatkozattételre köteles személy összeférhetetlenségi és/vagy érdekeltégi bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, úgy annak hátrányos jogkövetkezményei terhelhetik.

Ha az IH az összeférhetetlenséget megállapítja, gondoskodik annak az eljárási cselekménynek a felülvizsgálatáról és szükség szerint megismétléséről, amelyben az összeférhetetlen személy közreműködött és az ügy érdemére kihathatott.

Az IH alábbi intézkedéseket hozhatja:

- a) az összeférhetetlenséggel érintett személyt kizárja az eljárás további részéből,
- b) a döntését visszavonja vagy módosítja,
- c) az agrártámogatási jogviszonytól eláll,
- d) kezdeményezi az összeférhetetlenséggel érintett személy felelősségre vonását, illetve
- e) bűncselekmény elkövetésének gyanúja esetén feljelentést tesz.

Az IH a meghozott intézkedésről tizenöt napon belül tájékoztatja a Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóságot (a továbbiakban: BEII).

IX. Eljárás HACs összeférhetetlensége esetén:

Amennyiben összeférhetetlenség vagy kizáró ok fennállása miatt nem marad a HACs-nál ügyintézésre alkalmas személy vagy a HACs elnökével vagy az elnökség 2 vagy több tagjával szemben merül fel összeférhetetlenség vagy kizáró ok, a HACs az érintett kérelem ügyintézésében nem vehet részt, érdemi eljárási cselekményt nem végezhet.

A Felhívás 3.3 III. 17. pontja értelmében összeférhetetlenség esetében a **HACs munkaszervezete nem végezheti el a támogatási kérelem vizsgálatát**, azt át kell adni egy másik HACs-nak ügyintézésre, amely HACs esetében sem áll fent összeférhetetlenség, továbbá a támogatási kérelemre vonatkozó döntést vagy a döntési javaslatot az ügyintézés folytató HACs hozza meg. A HACs-ok közötti feladatátadás megbízási szerződés keretében történik, az abban meghatározottak szerint, az IH és a Kincstár egyidejű írásbeli tájékoztatása mellett a leader@am.gov.hu és hpko@allamkincstar.gov.hu e-mail címen. A Kincstár gondoskodik a feladatátadás technikai lebonyolításáról az IIER-ben.

Az IH az összeférhetetlenség okáról és a feladatátadás tényéről, az arról történő tudomásszerzéstől számított 15 napon belül - elsősorban elektronikus levél formájában - tájékoztatja a BEII-t.

X. A BEII által vizsgált összeférhetetlenségi és érdekeltségi nyilatkozatok esetén alkalmazandó szabályok:

Amennyiben a BEII jogszabályban meghatározott feladatainak ellátása során, az összeférhetetlenségi, illetve érdekeltségi nyilatkozat ellenőrzésekor – többek között a rendszeresen, mintavételes eljárással, nyilvántartások, valamint megkeresés útján megismerhető adatok alapján – megállapítja, hogy egy adott kérelemmel kapcsolatban a nyilatkozattételre köteles személy vonatkozásában összeférhetetlenséget és/vagy érdekeltséget mutat, erről értesíti az IH-t, aki ennek megfelelően megteszi a 601/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet 5. § (4)-(5) bekezdésében meghatározott intézkedéseket és erről az IH – a döntéshozatalt követő 15 napon belül – értesíti - elsősorban elektronikus levél formájában - a BEII-t.